

Cách phòng bệnh u nang bã đậu ở ruột cá chép

Cá chép là loài cá nước ngọt được nuôi phổ biến, chất lượng thịt thơm ngon, bổ dưỡng được người tiêu dùng ưa chuộng. Cá có khả năng chịu lạnh tốt và có thể nuôi được trong nhiều thủy vực như ruộng, ao, sông, hồ chứa và trong nhiều hệ thống nuôi như quảng canh, bán thâm canh hay thâm canh. Trước đây, cá chép thương phẩm chủ yếu được nuôi ghép với tỷ lệ thả thấp (dưới 10% tổng số cá thả) nên dịch bệnh ít xuất hiện.

Hiện nay, cá chép đã trở thành đối tượng nuôi chính với tỷ lệ ghép cao, dịch bệnh liên tục xảy ra gây nhiều thiệt hại cho người nuôi. Bệnh kênh mang do ấu trùng sán lá ruột *Centrocestus formosanus* gây ra, bệnh KHV do virus Herpesvirus gây ra và gần đây nhất là bệnh u nang bã đậu trong ruột cá chép.

1. Dấu hiệu bệnh

Cá có biểu hiện chậm lớn, bơi lờ đờ, đen thân, bụng chướng to, ruột sưng, tích nước, trong ruột chứa nhiều bào nang (khoảng 92 bào nang) màu trắng bã đậu có kích thước 2,6x2 cm (tối đa 5,3x3,7 cm). Bào tử sợi được nhận dạng thuộc loài *Thelohanellus kitauei*.

Bào tử sợi thường ký sinh trên vây, da, mang và ở nội tạng của cá chép. Gây hại nhiều cho cá chép nuôi khi chúng gây nhiễm trên mang làm cho cá khó hô hấp, gây tắc ruột không hấp thu được thức ăn. Bệnh xảy ra nhiều nhất tại các ao nuôi ghép cá chép với tỷ lệ ghép cao (28%), nhưng không thấy xuất hiện ở đối tượng nuôi khác. Tuy nhiên, ở Bangladesh bệnh bào tử sợi còn xuất hiện cả trên cá trôi.

2. Triệu chứng và bệnh tích

Cá bị bệnh có các triệu chứng như: đen thân, bụng chướng to, nổi vật vờ, dạt vào bờ, quẫy mạnh và nhảy lên khỏi mặt nước. Một số cá bệnh bong vảy bụng, lỗ hậu môn giãn rộng, khi chết cơ thể dựng như đang bơi.

Khi mổ khám cá chép bị bệnh đều thấy có hiện tượng tích nước ở các nội quan, ruột chứa nhiều khối u bã đậu làm cho thành ruột mỏng, tích dịch dạng thạch lỏng trong ruột, nội tạng khác bị sưng hoặc hoại tử.

Bào nang chỉ xuất hiện ở ruột cá chép mà không thấy xuất hiện ở cơ quan nội tạng khác. Cá chép bị bệnh có triệu chứng và bệnh tích điển hình là số lượng bào nang trung bình 17 bào nang/cá, kích cỡ bào nang 2,6x2 cm. Tối đa có cá chứa đến 92 bào nang và bào nang lớn nhất đo được 3,7x5,3 cm. Bào nang trong đường ruột cá chép có kích thước lớn hơn bào nang của các loài bào tử sợi ký sinh ở mang cá chép.

3. Nguyên nhân và cách phòng bệnh

Bệnh u nang đường ruột thường xảy ra ở các ao không được vệ sinh khử trùng trước khi thả giống, ao nhiều bùn và chất thải chăn nuôi... Khử trùng nước khi nuôi cũng không thể loại bỏ hết nguy cơ dẫn đến ao nuôi có bệnh bào tử sợi.

Do vậy để hạn chế dịch bệnh các ao nuôi cần được tát cạn, hút bớt bùn, phơi nắng, bón vôi bột khử trùng.

<http://hoinongdantuyenquang.org.vn/DetailView/5020/15/BENH-U-NANG-BA-DAU-TRONG-RUOT-CA-CHEP.html>